

Nr 251.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående rätt för Konungen att utfärda vissa föreskrifter rörande fisket inom Torne älvs fiskeområde; given Stockholms slott den 12 maj 1927.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående rätt för Konungen att utfärda vissa föreskrifter rörande fisket inom Torne älvs fiskeområde.

GUSTAF.

Johan C. W. Thyren.

Förslag

till

Lag

angående rätt för Konungen att utfärda vissa föreskrifter rörande fisket inom Torne älvs fiskeområde.

Häri genom förordnas som följer:

Konungen äger i samband med utfärdande i övrigt av bestämmelser överensstämmande med den stadga, som finnes fogad vid deklarationen den 10 maj 1927 mellan Sverige och Finland rörande fastställande av stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde, jämväl giva föreskrifter, vilka överensstämma med 13 och 14 §§ i stadgan.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 30 april 1927.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Departementschefen, statsrådet Thyrén, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för jordbruksdepartementet:

»Sedan en för ändamålet tillsatt svensk-finsk kommission utarbetat förslag till konvention mellan Sverige och Finland angående ordnandet av det samfällda laxfisket i Torne och Muonio älvar, har Kungl. Maj:t denna dag på föredragning av chefen för jordbruksdepartementet funnit gott godkänna berörda förslag med vissa ändringar; och kommer det sålunda ändrade förslaget att, innan ratifikation av konventionen må ske, underställas riksdagens prövning och godkännande.

Såsom i nyssberörda ärende omförmälts, har sagda kommission jämväl framlagt förslag till stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde, angivet att omfatta Torne och Muonio älvar samt i dem inflytande strömdrag, så långt lax bevisligen uppstiger i dessa älvar och strömdrag, ävensom allt vatten i skärgården utanför Torne älvs mynning inom svenska och finska Nedertorneå socknar, dock med undantag av visst på den finska sidan beläget privilegierat fiske. Denna stadga — som, i likhet med vad som tillämpats vidkommande motsvarande förut gällande stadga, är avsedd att fastställas genom deklaration utfärdad av vederbörande regeringar — är att betrakta såsom ett komplement till konventionsbestämmelserna och en förutsättning för desammas genomförande och tillämpning.

Även ifrågavarande stadgeförslag har, med vissa ändringar, i samband med prövningen av konventionsförslaget vunnit Kungl. Maj:ts godkännande. Såsom i ärendet härom framhållits, äro emellertid vissa bestämmelser i stadgeförslaget av allmän lags natur och kräva sålunda för att vinna tillämpning här i landet att bliva fastställda i den ordning, som för sådan lag är föreskriven. Sagda bestämmelser, vilka icke äga motsvarighet i omförmälda förut gällande stadga, äro intagna i 13 och 14 §§ i stadgeförslaget och angå rätt för fiskande att beträda och upplägga fiskredskap på annans strand m. m. samt forum i vissa mål rörande i stadgan omhandlade förhållanden.

Enligt 13 § skola fiskerättsinnehavare och dennes medhjälpare äga att för fiskets bedrivande beträda annans strand, utom tomt eller trädgård, ävensom att upplägga fiskredskap till torkning å annans strand, där dylikt

område eller odlade ägor icke tillstöta. Nämnda personer skola även äga att taga väg över annans område, där tillträde till fiskevattnet icke annorledes kan lämpligen beredas. För skada eller olägenhet genom dylik åtgärd skall gäldas full ersättning.

I 14 § föreskrives, att åtal för förseelse mot stadgan skall anhängiggöras vid domstol i den ort, där förseelsen skett, dock att, därest medborgare i den ena staten begått förseelse å den andra statens område, men icke längre uppehåller sig där, han skall åtalas vid domstol i den ort i hans hemland, vilken är belägen närmast den, där förseelsen begåtts. Talan om ersättning för skada eller intrång, varom i 13 § sägs, skall anhängiggöras antingen vid någondera av nyssberörda domstolar eller ock vid domstol i den ort, där svaren har sitt hemvist.

Beträffande bestämmelsen angående viss rätt till beträdande av annans strand m. m. har kommissionen erinrat, att liknande föreskrift återfinnes i 17 kap. 16 § i byggningsbalken av Finlands lag.

De föreslagna bestämmelserna rörande forum hava avfattats i huvudsaklig överensstämmelse med motsvarande föreskrifter i § 15 i den stadga angående flottning av skogsalster i gränsfloderna Torneå och Muonio, som är upptagen i lag den 10 juni 1912 och om vars tillämpning kungörelse utfärdats den 23 november 1917.

I de vid behandlingen av förslaget rörande ny konvention angående laxfisket i nämnda älvar omförmälda utlåtandena över samma förslag hava vederbörande myndigheter yttrat sig även beträffande förslaget till fiskestadga, och hava därvid anmärkningar mot förslaget icke förekommit i de delar, varom nu är fråga.

Inom justitiedepartementet har nu upprättats förslag till lag upptagande bestämmelser, motsvarande ifrågavarande i stadgeförslaget införda. I lagförslaget har jämväl införts stadgande om att det ankommer på Konungen att utfärda bestämmelser angående omfattningen av Torne älvs fiskeområde. Omfattningen regleras i stadgans 1 §. Då jämkning härutinnan måhända framdeles kan visa sig erforderlig, har det synts lämpligt att bestämmelser i sådant avseende utfärdas i administrativ ordning.»

Föredraganden uppläser härefter förslag till *lag innefattande bestämmelser i anledning av deklaration mellan Sverige och Finland rörande fastställande av stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde* av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, samt hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte för det i § 87 regeringsformen angivna ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan finner Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten gott lämna bifall.

Ur protokollet:
Ragnar Kihlgren.

Bilaga.

Förslag

till

Lag

innefattande bestämmelser i anledning av deklaration mellan Sverige och Finland rörande fastställande av stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Innehavare av rätt till laxfiske inom Torne älvs fiskeområde ävensom dennes medhjälpare äga här i riket att för fiskets bedrivande beträda annans strand, utom tomt eller trädgård, samt jämväl upplägga redskapen till torkning å strand, där dylikt område eller odlade ägor icke tillstöta; dock tillkomme strandägare full ersättning för all därigenom liden skada eller olägenhet.

Strandägare vare ock skyldig att mot ersättning för skada eller olägenhet medgiva fiskerättsinnehavare, som ovan nämnts, och hans medhjälpare väg till fiskevattnet, när dessa eljest icke lämpligen kunna komma till detsamma.

2 §.

Åtal för förseelse, som här i riket begåtts mot de i ovannämnda stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde meddelade bestämmelser, anhängiggöres vid domstol i den ort, där förseelsen ägt rum.

Har förseelse mot nämnda bestämmelser blivit av svensk medborgare begången i Finland och uppehåller han sig ej längre därstädes, vare han underkastad åtal vid domstol i den ort här i riket, som är närmast den, där förseelsen skett.

Har någon jämlikt ifrågavarande deklaration blivit för förseelse mot samma bestämmelser åtalad vid finsk domstol, må han icke för densamma ställas till ansvar här i riket.

3 §.

Talan om ersättning för skada eller olägenhet, varom i 1 § sägs, må anhängiggöras vid domstol antingen i den ort, där skadan eller olägenheten uppkommit, eller i den ort, där svaranden har sitt hemvist.

Har skada eller olägenhet av sådan art som i 1 § sägs blivit av svensk medborgare förorsakad i Finland och uppehåller han sig ej längre därstädes, äge den, som vill kräva ersättning, anhängiggöra talan därom vid domstol

antingen i den ort, som är närmast den, där skadan eller olägenheten uppkommit, eller i den ort, där den han vill söka har sitt hemvist.

4 §.

Bestämmelser angående omfattningen av Torne älvs fiskeområde utfärdar Konungen.

Denna lag träder i kraft å dag, som Konungen bestämmer, samt förblir gällande så länge ovannämnda deklaration bibehåller giltighet.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 9 maj 1927.

Närvarande:

justitierådet VON SETH,
justitierådet WEDBERG,
regeringsrådet PLANTING-GYLLENBÅGA,
justitierådet ALEXANDERSON.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet den 30 april 1927, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets yttrande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till *lag innefattande bestämmelser i anledning av deklaration mellan Sverige och Finland rörande fastställande av stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av expeditionschefen Erland Falk.

Lagrådet yttrade:

Intet torde vara att erinra mot att 13 och 14 §§ av stadgan bliva i samband med dennas övriga bestämmelser gällande här i riket. Huruvida åter innehållet i nämnda båda paragrafer bör, på grund av sin legislativa natur, upptagas i särskild lag, synes kunna vara föremål för tvekan. Ett sådant tillvägagående överensstämmen visserligen med vad som skett i några tidigare fall, t. ex. vid lagstiftning 1919 om flyttlapparnes rätt till renbetning och 1926 om renar i gränsområdena mellan Sverige och Finland. Men det är att märka att de bestämmelser, som då gavs i särskild lag, bildade ett mera slutet helt. Här däremot skulle ett par enstaka bestämmelser, som inbördes hava föga gemensamt men höra nära tillhopa med stadgan i övrigt, ryckas ut ur sitt naturliga sammanhang. Mera tillfredsställande lärer vara att riksdagens godkännande av de partier i stadgan, vilka äga civillags karaktär, gives i sådan form att stadgans innehåll icke behöver splittras i olika författningar. Det hemställes förty att för riksdagen måtte till antagande föreslås en lag, som bemyndigar Konungen att i samband med utfärdande i övrigt av föreskrifter, överensstämmande med den vid deklarationen mellan Sverige och Finland fogade stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde, jämväl giva föreskrifter som överensstämma med stadgans 13 och 14 §§. Å Konungen finge seder-

mera ankomma, att — efter mönstret av vad år 1897 skedde — till efterlevnad här i riket påbjuda stadgan i dess ordalydelse enligt deklARATIONEN eller att utfärda en särskild författning, som upptager stadgans innehåll i en med inre svensk lagstiftning enligt form.

För den händelse denna hemställan ej vinner beaktande må i fråga om förslagens detaljer erinras följande.

Till lättande av den föreslagna lagens över hövan tunga rubrik synes hänvisningen till den svensk-finska deklARATIONEN — vilkens datum torde böra angivas — lämpligen kunna överflyttas till ingressen. Sker så, lär 4 § i förslaget än mera än redan nu är fallet framstå såsom överflödig.

Tredje stycket i 2 § synes böra utgå. Det ämne som där avhandlas faller till sin viktigare del — eller så vitt fråga är om brott begånget utom riket — under det allmänna stadgandet i 1 kap. 3 § strafflagen, vars regel är av väsentligen skiljaktigt innehåll. För det speciella fall däremot att någon, som här i riket begått förseelse mot stadgan och efter överflyttning till Finland där åtalats, åter inflyttar hit synes obehövt att giva något lagstadgande. Det lär kunna överlämnas åt rättspraxis att i förefallande händelse komma till rätta med denna specialfråga, som icke torde i liknande fall blivit föremål för lagreglering hos oss. Den i stycket upptagna regeln synes för övrigt kunna leda till att förseelsen komme att alldeles undgå straff.

Vissa formella jämkningar torde lämpligen böra vidtagas i lagtexten.

Ur protokollet:
Oskar Adelsohn.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärendena, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12
maj 1927.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden
THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN,
HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Departementschefen, statsrådet Thyren, anmäler efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för jordbruksdepartementet lagrådets den 9 maj 1927 avgivna utlåtande över det den 30 april 1927 till lagrådet remitterade förslaget till *lag innefattande bestämmelser i anledning av deklaration mellan Sverige och Finland rörande fastställande av stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde.*

Efter att hava redogjort för utlåtandets innehåll anför föredraganden:

»Lagrådet har ansett det mera tillfredsställande att riksdagens godkännande av de partier i förenämnda stadga, vilka äga civillags karaktär, gives i sådan form, att stadgans innehåll icke behöver splittras i olika författningar, och har förty hemställt, att för riksdagen måtte till antagande föreslås en lag, som bemyndigar Konungen att i samband med utfärdande i övrigt av föreskrifter, som överensstämmer med den vid ifrågasvarande deklaration mellan Sverige och Finland fogade stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde, jämväl giva föreskrifter som överensstämmer med stadgans 13 och 14 §§.

Berörda paragrafer äro av följande lydelse:

13 §.

Innehavare av rätt till laxfiske och hans medhjälpare äge för fiskets bedrivande beträda annans strand, utom tomt eller trädgård, samt jämväl upplägga redskapen till torkning å strand, där dylikt område eller odlade ägor icke tillstöta; dock tillkomme strandägare full ersättning för all däri genom liden skada eller olägenhet.

Strandägare vare ock skyldig att mot ersättning för skada eller olägenhet medgiva fiskerättsinnehavare, som ovan nämnts, och hans medhjälpare väg till fiskevattnet, när dessa eljest icke lämpligen kunna komma till detsamma.

14 §.

Åtal för förseelse mot bestämmelserna i denna stadga skall anhängiggöras vid domstolen i den ort, där förseelsen begåtts. Därest medborgare i den ena fördragsslutande staten begått förseelse å den andra fördragsslutande statens område, men icke längre uppehåller sig därstädes, skall han åtalas i sitt hemland vid domstol i den ort, som är närmast den, där förseelsen begåtts.

Twistemål om ersättning för skada eller olägenhet, varom i 13 § sägs, må anhängiggöras antingen vid någondera av de i denna paragraf angivna domstolorna eller ock vid domstol i den ort, där svaranden har sitt hemvist.

Då den av lagrådet föreslagna formen synes medföra vissa praktiska fördelar, har jag intet att erinra mot godtagande av lagrådets förslag. Jag har fördenskull låtit inom justitiedepartementet utarbета förslag till lag i ämnet i anslutning till vad lagrådet hemställt.»

Föredraganden uppläser härefter förslag till *lag angående rätt för Konungen att utfärda vissa föreskrifter rörande fisket inom Torne älvs fiskeområde*. Under erinran att den deklaration, vari förenämnda fiskestadga innefattas och som vederbörligen undertecknats den 10 maj 1927, är att betrakta som ett komplement till den mellan Sverige och Finland den 10 maj 1927 avslutade konvention rörande ordnandet av det samfälliga laxfisket i Torne och Muonio älvar samt att, såsom statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag utvisar, Kungl. Maj:t beslutat avlåta proposition till årets riksdag angående godkännande av sagda konvention, hemställer föredraganden, att i samband härmed ifrågavarande lagförslag måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

E. Lindström.